

SILJANSNÄS KYRKA

Hallen 16:1; Siljansnäs församling; Leksands kommun; Dalarnas län

BESKRIVNING OCH HISTORIK

Näset i Siljans södra del var bebott redan under förhistorisk tid. Det kom dock att dröja länge innan en kyrka restes i bygden. Fram till 1800-talet hänvisades befolkningen här som i många grannbygder till de slitsamma båtferderna till moderkyrkan i Leksand. År 1866 bildade Siljansnäs en fristående församling och ett år senare kunde uppförandet av en kyrkobyggnad påbörjas. Anledningen till uppförandet av den nya kyrkan var den kraftiga befolkningstillväxten inom Leksands pastorat, vilket redan två hundra år tidigare orsakat att Djura kyrka tillkommit på samma grunder.

Kyrkobyggnaden uppfördes vid Brattåkersholen, på slutningarna ovanför Byrviken och vid foten av det mäktiga Björkberget. I odlingslandskapet som utsträcker sig längs vikens strand trängs många byar och valet av plats för kyrkan blev inte problemfritt. Slutligen valdes en tomt i anslutning till byarna Backby, Björken och Näsbyggebyn.

Som arkitekt anlätades Ludwig Hawerman, en under perioden mycket produktiv arkitekt som även ritat bl.a. kyrkorna i Ore, Laxsjö och Boda samt Härnösands domkyrka. Till byggmästare valdes en lokal entreprenör Björk Anders Jonsson från Vikarby. Siljansnäs kyrka började byggas år 1867 och kunde invigas 1875. Den nya kyrkan gav med sina öppna bänkar plats för omkring tusen sittande besökare.

Till form och utförande uppfördes byggnaden enligt nyklassicismens regelverk trots att stilperioden redan ebbat ut. Kyrkan har därför såväl ut- som invändigt inslag som hör samman med "nystilarna" i följande period, bl.a. skymtar nygotiken i olika sammanhang.

Kyrkan byggdes med ett treskeppigt långhus med vitrappade gråstensmurar, tjärat spåntak och sakristian bakom altaret.

Utvändigt är byggnaden oförändrad och invändigt har kyrkorummet och inredningarna till största del återfått sin ursprungliga karaktär och färgsättning i samband med senaste restaureringen.

Kyrkogårdens äldsta del är samtida med byggnaden men den har utvidgats i efterhand mot söder. Prästgårdens mangård är bevarad och ligger strax väster om kyrkan. Den tillkom i samband med inrättandet av första kyrkoherdetjänsten vilken sammanföll med invigningen av kyrkan.

Kyrkomiljön

Siljansnäs kyrka är belägen på det näs som skjuter ut i Siljans södra del och som avgränsas av Siljan i norr, Byrviken i söder och Österviken i öster. Kyrkan ligger i anslutning till Byrviken, en lång smal vik med väst-östlig riktning som i öster mynnar ut i Österviken där Leksands kyrka ligger.

Bygden domineras av glest bebyggda och kuperade skogsområden, belägna väster om själva näset. Mitt på näset reser sig Björkberget över 300 meter över havet. Jordbruksmarken och bebyggelsen är koncentrerade på bergets sydsluttning, ner mot Byrviken. Bygden har flera välbevarade byar av stort kulturhistorisk värde. Sammanflätade och tätbebyggda bymiljöer med huvudsakligen timmerhusbebyggelse är typiska för det öppna odlingslandskapet kring Siljan. Byarna närmast kyrkan, Björken, Hallen och Bäckbyn, är numera hopväxta. De förenas vid Brattåkren där kyrkan och prästgården står. Kyrkobyggnaden bildar en mittpunkt i den fysiska samhällsstrukturen och strax norr om kyrkan ligger samhällets centrum med skolor och bibliotek. Kyrkotomten och kyrkogården sluttar mot söder och Byrviken, som skymtar nedanför.

Övrigt

I Dalarnas Museums kulturhistoriska miljö- och bebyggelseanalys är kyrkomiljön med prästgården och en stor del av angränsande bybebyggelse utpekad som kulturhistoriskt värdefull. Björken, norr och väster om Prästgården utgör ett s.k. regionalt intresse för kulturmiljövården: I söder utgör Näsbyggebyn ett s.k. lokalt intresse medan byarna Almo och Alvik är av riksintresse för kulturmiljövården.

Övriga byggnader

Prästgården är belägen i anslutning till kyrkan, i väster i höjd med tornet. Den är förbunden med denna genom en mindre gång. Huvudvägen till prästgården är anlagd i norr och utgörs av en planterad allé.

Prästgården tillkom i samband med bildandet av församlingen och tillträdet av första kyrkoherden, 1876. Till anläggningen hörde ursprungligen en fägård som revs på 1910-talet, kvar finns mangårdens huvudbyggnad med flyglar. Byggnaderna har i stora drag behållit sin ursprungliga karaktär och de bildar med trädgården och kyrkobyggnaden en miljö av kulturhistorisk betydelse

(Se ”Prästgårdsinventering”, 1976; 1993)

Kyrkoanläggningen

Kyrkogården

Kyrkogården utsträcker sig till en mindre del norr och väster om kyrkan och till sin största del söder om denna. Den äldsta delen kring kyrkan är samtida med byggnaden. Utvidgningen har skett mot söder, på mark som sluttar mot viken. Sydväst om kyrkan står ett bårhus, en vitputsad byggnad under tälttak. Norr om kyrkan i anslutning till parkeringen ligger en avlång och vitputsad ekonomibygnad.

Kyrkogårdens västra gräns, i sin norra del, följer delvis prästgårdens tomt och en mindre allé förenar prästgården och kyrkan. Kyrkogården inhägnas mot norr av ett trästaket och huvudsakligen i övrigt av häckar. Ingångar finns i norr samt i öster. I sydost finns i anslutning till ingången putsade murar och grindpelare som ansluter till samma typ av trästaket som i norr.

Gravkvarteret nordväst om kyrkan är förhöjt med jordfyllningar. Kvarteren är gräsbevuxna och avgränsas av rödasfalterade gångar. Gravvårdarnas indelning och uppställning understryks av låga häckar och buskar. Träden förekommer utspridda eller grupperade längs med utsidorna.

Kyrkan

Byggnaden är uppförd av gråsten med inslag av tegel och putsad. Den utgörs av en hallkyrka med ett treskeppigt rektangulärt långhus, med polygonal utbyggnad i öster som inrymmer sakristian. Långhusets skepp delas av träpelare som bär flacka tak i sidoskeppen och ett förhöjt tredingstak i midskeppet. Tornet i väster är kvadratisk och smalare än långhuset. Vapenhuset är förlagt till det kvadratiske tornet med ingång från väst. Långhuset har i långväggarnas mitt, i norr och söder, ingångar med utskjutande portaler i form av risaliter. Sakristian har en yttre dörr i sin östra vägg. I samband med installationen av värmepanna under sakristian uppfördes en källarnedgång med utskjutande trapphus mot sakristians norra vägg.

Kyrkobyggnaden är förhållandevis ung och har därför genomgått få förändringar sedan uppförandet. Utvändigt har den förblivit oförändrad med undantag av källartrappan norr om sakristian. Det var framför allt 1927 och 1960 som förändringar infördes i kyrkorummet. I synnerhet ändrades färgsättningen, värmeinstallationer infördes, bänkar avlägsnades och golven fick delvis stensättning. I anslutning till den senaste upprustningen mellan 2001-2004 har kyrkorummets och inredningens färgsättning återställts. Samtidigt har utrymmet under läktaren samt vapenhuset omvandlats och tillförts nya inredningslösningar.

Exteriör

Fasaderna är vitavfärgade, slätputsade med rusticeringar i hörnkedjor. De präglas av symmetri och har kraftiga profilerade listverk i takfot och gavlar, såväl på långhuset som på tornet. Fönster- och dörröppningar framhävs genom inramande språng. Byggnadens grund är utförd med synliga huggna stenar av granit. Markytorna kring byggnaden har fått beläggningar av röd asfalt.

Långsidorna har sex fönsteraxlar samt portaler i långhusets mitt, i norr och söder; absiden har tre fönster. Fönstren är rundbågiga och har gråmålade träramar med två lufter och träspröjsning i rutindelning. Samtliga solbänkar är täckta med svartmålad plåt.

Portalerna i norr och söder har utskjutande risaliter med rundbågiga infällningar för dörr och överljusfönster. Mitt över dörröppningen finns ett lunettfönster med samma bredd. Pardörrarna som har rakt överstycke är plåtklädda och svartmålade, de har trösklar av gjutjärn med hållar av granit på utsidan. Mellan dörröppningen och överljusfönstret med solfjäderform finns ett putsat fält med listverk.

Sakristian har en ytterdörr i sin östra vägg, under fönstret som för ändamålet är avkortat. Dörröppningen har rakt överstycke och en plåtbelagd dörr. Sakristian har även i norr en inmurad trappnedgång med bågigt plåttäckt tak, bräddörren är vänd mot norr. Trappan leder till ett f.d. pannrum som iordningställdes 1928.

Långhuset och vapenhusen har sadeltak. Sakristians tillbyggnad i öster har tälttak som ansluter till den polygonformade planen. Taken har behållit sin ursprungliga karaktär och täcks av tjärat spån.

Tornet har kvadratisk plan, fasaderna avdelas på höjden av en gördelgesims med kraftigt profilerat listverk med plåttäckning. Tornets gesims ligger i höjd med långhusets takfot med vilken den förenas. Upp till gesimsen har tornkroppen hörnkedjor med ristade fogar. I den övre delen är hörnkedjorna släta.

Tornets port i väster har samma utformning som långhusets sidoingångar. Fältet mellan dörren och överljusfönstret har en infälld sten som bär året 1870. Vapenhusets fönsteröppningar, i norr och söder, har samma utformning som långhusets öppningar men är något mindre. Tornkammaren har i norr, söder och väster små rundbågiga öppningar uppställda i par. De är försedda med gråmålade fönsterramar av trä med rutig spröjsindelning. Klockkammaren har, i alla väderstreck, rundbågiga ljudöppningar försedda med träluckor. De har ungefär samma dimensioner som vapenhusets fönsteröppningar.

Tornhuven är utformad som tälttak med lunettfönster som bryter genom takfoten. Lunettfönstren som kröns av ett förgyllt klot har infällda urtavlor. Takfoten har konsoler som bär en kraftigt profilerad list. Tornhuven kröns av en rikt utsmyckad och inglasad lanternin med kvadratisk plan som bär en hög spira. Lanterninens kammare har dubbla pilastrar i hörn, profilerad fotlist samt rundbågiga spröjsade fönster. Spiran, som kröns av ett förgyllt kors på klot, är åttkantig och har nygotisk karaktär. Huv och spira täcks av svartmålad plåt, vilket är det ursprungliga utförandet. Tornuret med sina fyra urtavlor är samtida med kyrkan och tillverkat av Pellas Erik Persson & Söner i Mora. Urtavlorna har endast en, förgylld, visare.

Interiör

Det treskeppiga kyrkorummet avdelas av profilerade träpelare som kompletteras med infällda väggpelare. Mittskeppet har ett högre och brutet tredingstak som indelas i fält genom listverk. Sidoskeppen har platta innertak lagda ovanför bärlinorna. Sidotaken indelas i kassetter genom bjälkar och listverk. Bärlinorna, över pelarna, är profilerade och har samma färgsättning som pelarna. Taken är liksom väggarna putsade och vitkalkade. Undantaget är korabsidens valv vars panel är målad i en grågrön kulör.

I öster avslutas långhuset med en hög, rundbågig arkadöppning mot absiden. Omfattningen har profilerat listverk. I väster bakom orgelfasaden finns en blindarkad som motsvarar öppningen i öster.

Koret avgränsas av ett skrank som skärmar av absiden från långhuset. Skrankväggen avskärmar nedre delen av arkaden mot absiden. Sakristian är förlagd till absiden, bakom skranket, och har ett platt tak som skapar ett slutet rum. Absidens fönster, som bär antikglas, delas på höjden av sakristians tak. Dess övre del framträder i absiden ovanför skranket.

Kyrkorummet har brädgolv av furu inom bänkkvarteren och kalkstensplattor i koret och i gångarna samt på ytorna under läktaren. Koret är förhöjt med två steg. Ursprungligen var hela kyrkorummet lagt med trägolv.

Vapenhuset har två inbyggda trappor som leder till tornkammaren. Det har brädtak med en modern el-armatur. Det ursprungliga gråstensgolvet är bevarat men rummet har fått ett nytt vindfång.

Sakristian som är inrymd bakom korväggen i absiden har brädgolv och putsade väggar och tak. Större delen av den ursprungliga fasta inredningen är bevarad. I östra väggen, mot ytterdörren, finns ett vindfång försett med pardörrar och överljusfönster. I rummet syns nedre delen av absidens sidofönster. Mittfönstret i öster ligger ovanför sakristians innertak och är därför osynligt.

I samband med upprustning av kyrkan 2001-2004 har utrymmet under läktaren till största del inretts för olika ändamål; bl.a. samlingsrum med köksdel och med dörröppning mot kyrkorummet, i övrigt förråd, kapprum och wc. Samtidigt förnyades inredningen av vapenhuset, bl.a. uppfördes ett vindfång med vägg och pardörrar av stål och glas. Sakristians inredning kompletterades med skåp.

Kyrkorummets ljusa färgsättning domineras av vita och gråa kulörer samt förgyllningar. Tillsammans med dagsljusinsläppen genom det stora fönstersystemet understryker de nyklassicismens stilkaraktär.

Inredning och inventarier

Inredningen är i stora drag samtida med byggnaden, den är därmed homogen beträffande stil och färgsättning samt representativ för periodens smakideal.

Altaruppsatsen ingår i en scenografisk komposition som skapas av väggskranket mot sakristian och den rundbågiga och höga arkadöppningen mot den femsidiga absiden i bakgrunden. Skrankets höjd motsvarar sakristians höjd, det kröns av förgyllda listverk, bladverk, urnor med lagerkvistar och i mitten av ett monumentalt kors. Utsmyckningen upprepas i absiden i höjd med gesimsen, vid övergången till valvet. Bladfrisen som kröner listverket har i mittaxeln brinnande urnor.

Mittpartiet som motsvarar själva altaruppsättningen är framskjutet genom marmorerade dubbla pilastrar. Över altaret står ett centralt placerat förgyllt kors flankerat av urnor. På var sida om altaret hänger rektangulära nummertavlor med förgyllda ramar prydda av sniderier. De är vridbara, med i sakristian baksidor i form av skåp. Mellan nummertavlorna och valvets vederlagen finns dörröppningarna till sakristian. De är i överdelen krönte med förgyllda sniderier och försedda med spegeldörrar.

Altarbordet ingår i altaruppsatsens sockelkomposition, vilken bl.a. bär pilastrarna. Själva altarbordet är utskjutande med listverk i krön och fot. Det har som hela sockeln en mörkgrön marmorering. Över altarbordet hänger altartavlan med förgylld ram, infälld mellan pilastrarna. Den föreställer "Kristus i Getsemane örtagård" och är målad av en okänd konstnär.

Altarringen är samtida med altaruppsatsen. Ringen är halvrund med grindar i barriären och raka avslutningar på sidorna mot korväggen. Den har balusterdockor samt skinnklädda knäfall

och överläggare. Färgsättningen, med vit färg och förgyllningar återställdes i samband med restaureringen 2001-2004. Innanför altarringen ligger ett podium som bär altarbordet.

Upphovsmännen till skranken, altaruppsatsen och altarringen är troligen Fart Lars Ersson i Fornby och Göras Erik Persson. De svarade även för huvuddelen av snickeriarbetena i kyrkorummet.

I samband med den senaste upprustningen har man mot norra sidoskeppens östra vägg skapat ett sidokor. I öster har det ett modernt formgivet och fristående altarbord som är uppställt nedanför en målning uppsatt på väggen. I södra sidoskeppet står ett liknande altarbord nedanför väggmosaikerna skapad av konstnären Akke Hugh Malmeström, vilken förställer Jesu huvud flankerat av grekiska bokstäver.

I anslutning till södra altaret står dopfunten som inköptes 1939, en monumental pjäs utförd av grönskimmrande Gottorpsmarmor. Den har konisk överdel, svarvad fot och kvadratisk sockel. Dopskålen av silver tillfördes 1971.

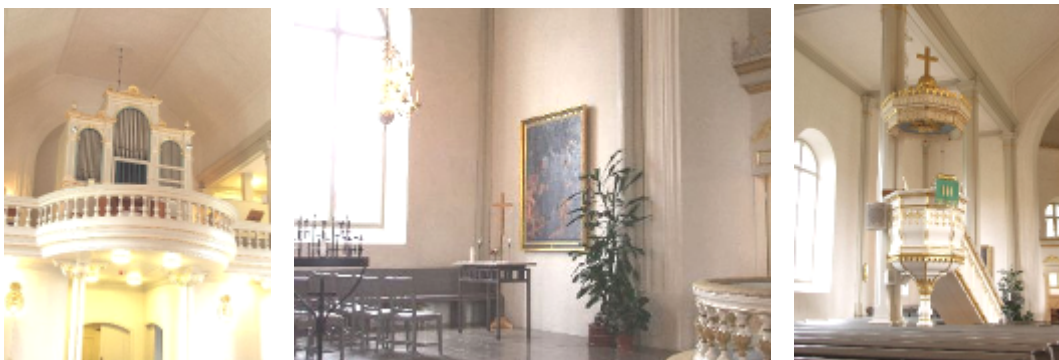
Predikstolen präglas av nygotiken till sin utformning. Den har en rik ornamentik med spetskaraktär i form av lister, bårder och sniderier med omfattande förgyllningar på vit bakgrund. Ljudtaket kröns av ett kors på klot och en duva i solstrålar hänger i baldakinens himmelsblåa tak. Predikstolen associerar till altarskranket, altarringen och läktarbarriären vilka har samma upphovsmän.

Bänkinredningen tillkom 1876 och bär signaturen ALM och Herkes samt bomärken. Ett antal bänkar har avlägsnats under åren, i synnerhet i koret och under läktare. Färgsättningen har varierat med upprustningarna av kyrkorummet och inredningen. Mycket tyder dock på att de ursprungligen har haft bruna träådringar. Sedan upprustningen 2001-2004 är dock samtliga bänkar gråmålade.

Kyrkan har öppna fasta bänkar uppställda på bärande golvsyllar. De har gavlar med utsmyckande sniderier i form av bladverk. Till form och utsmyckning har de drag av senempirens stil.

Bänkarna är uppdelade huvudsakligen i fyra kvarter, koret har väggbänkar och orgelläktaren flera bänkrader.

Kyrkorummet har sex ljuskronor av mässing, samtliga med 16 armar. De är samtida med kyrkan, två är donationer av Limå bruk och övriga är inköpta med insamlade medel. Fyra är placerade över mittgången och övriga över korsidorna.

Orgelläktaren i väster har ett framskjutande mittparti i halvcirkel och raka flyglar. Den bärs delvis av sidoskeppens pelare samt av fristående pelare i mittdelen och nås från vapenhuset. Pelarna har förstärkningar med utsmyckade konsoler. Läktarens barriär har en rikt profilerad underliggare och hela läktaren är vitmålad med förgyllda lister. Den är samtida med

byggnaden och anses ha samma upphovsmän som svarade för altaruppsatsen, predikstolen m.m.

Större delen av utrymmena under läktaren inreddes vid den senaste upprustningen. Där ryms numera hall, kök, samlingsrum, förråd, wc m.m. Läktaren nås även numera även genom en spiraltrappa under norra delen av läktarbyggnaden, förutom från trapporna i vapenhuset.

Kyrkans första orgel som anskaffades i samband med invigningen var en s.k. fjäderorgel, utan pipor och av österrikiskt fabrikat. Den ersattes 1888 med ett orgelverk med tillhörande fasad från Åkerman & Lund som placerades på läktaren i väster. Fasaden som är oförändrad har pipverk indelade i tre fält. Den överensstämmer stilmässigt med kyrkans inredning och har en utformning och utsmyckning som är karakteristisk för nyklassicismen. Verket ombyggdes 1961 av Hammarberg och stämmorna utökades till 25, hälften av dessa tillhörde föregångaren och återanvändes.

Sedan 1986 har kyrkan även en kororgel om sju stämmor, tillverkad av Robert Gustafssons Orgelbyggeri.

De två klockorna är samtida med kyrkan och göts 1874 hos N P Linderberg i Sundsvall. Storklockan har tonen F och lillklockan C. Klockringningen elektrifierades 1927.

KULTURHISTORISK KARAKTERISTIK OCH BEDÖMNING

Siljansnäs kyrka påbörjades under 1860-talet och stod klar 1875. Den saknar föregångare i form av äldre kapell eller kyrka. Inte förrän 1866 kunde Siljansnäs bilda en egen församling. Innan dess var bygden underställd moderkyrkan i Leksand, dit Siljans folk hänvisades med slitsamma båtfärder som följd. Den långvariga och kännbara befolkningsökningen i Siljansbygden ledde dock så småningom till avstyckningen av moderförsamlingen och uppförandet av nya församlingskyrkor.

Kyrkan uppfördes efter ritningar av slottsarkitekt Ludvig Hawerman som även är upphovsman till bl.a. ett stort antal andra kyrkobyggar i landet. Han ritade bl.a. Boda och Ore kyrkor samt Härnösands domkyrka. Siljansnäs, som är något yngre, kom att utgöra förebild för Ore kyrka. Byggnaderna har stora likheter såväl ut- som invändigt.

Till stilen är byggnaden såväl ut- som invändigt till huvuddragen nyklassicistisk, trots att stilperioden egentligen upphörde på 1860-talet. Den bär därför även inslag av den intågande nya stiltrenden med de s.k. ”nya stilarna”. Nygotikens formspråk och karaktär speglas exempelvis i lanterninens spira och predikstolen.

Siljansnäs kyrka är ovanligt homogen, mycket beroende på att den sedan uppförandet genomgått få ändringar; detta gäller såväl byggnaden som inredningen. Det är framför allt upprustningarna från 1920- och 1960-talen som i viss mån har inverkat på det ursprungliga utförandet. Ändringarna har berört bl.a. färgsättningen, golvbeläggningen, bänk uppsättningen och tekniska förbättringar. Kyrkans originalfärgsättning är dock till största del numera återställd. Den senaste upprustningen mellan 2001 och 2004 har bl.a. medfört nya inredningar under läktaren, i vapenhuset och i tornkammaren.

Byggnaden är såväl ut- som invändigt mycket väl bevarad och till största del oförändrad, i synnerhet utvändigt. Av särskilt intresse i kyrkans inredning är den väl bevarade kors scenografin med absid, korskrank, altar uppsats och tillhörande korinredning. Även den till korskranket anslutande och väl bevarade sakristian är en sällsynt företeelse.

Att särskilt tänka på i förvaltning och användning av kyrkan och kyrkomiljön

- **Kyrkans välbevarade och tidstypiska exteriör, som exempel på övergångsstil från renodlad nyklassicism till de efterföljande ”nya stilarna”**
- **De välbevarade interiörerna som genomgått få förändringar. Den homogena inredningen som är samtida med kyrkan och till största del har samma upphovsmän**
- **Den ovanligt välbevarade kors scenografin med tillhörande inredning; bl.a. absid, korskrank, altar uppsats, altarring och predikstol**
- **Sakristians originalinredning**

Källor och litteratur

Ahlberg, H. 1996. *Dalarnas kyrkor i ord och bild*.

Berggren, Hugo. 1934. *Sveriges kyrkobyggnader. Västerås stift*

Boëthius, Gerda. 1932. *Siljansnäs kyrka*. Sveriges kyrkor, Dalarna, band 1

Garmo, Sune. 2005. *Siljansnäs kyrka*

Gunnarsson, Ann Marie. 2001. *Siljansnäs kyrka*. Antikvarisk rapport.

Prästgårdsinventering i Kopparbergs län, 1976. Dalarnas museum

Prästgårdar med skyddsbestämmelser i Kopparbergs län. 1993. Länsstyrelsen i Dalarna

Sjögren, Josef. 1952. *Orgelverken i Västerås stift*.

Övriga uppgifter:

Inventeringsdatum: 2005-08-23

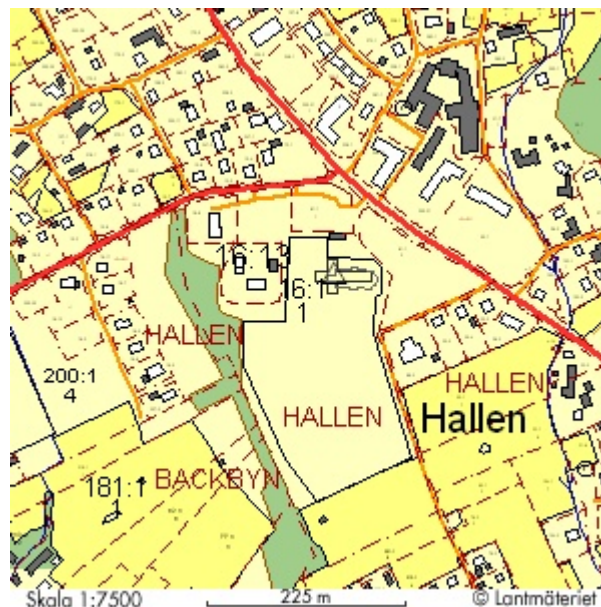
Fältinventering: Jean-Paul Darphin

Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning: Jean-Paul Darphin, efter samråd med referensgrupp utsedd av Västerås stift

Rapportsammanställning och foto: Jean-Paul Darphin

Färdigställd: 2005-12-15

Situationsplan

Händelser: Kronologisk förteckning

År	H-Typ	Händelser	Källa
1866		Siljansnäs bildar egen socken och skiljs från Leksand församling	Boëthius, 1932
1867-1875	Uppförande-Kyrkan	Ark. L Hawerman; byggm. B.A. Jonsson	Ahlberg, 1996
1875	Kyrkogård	Anläggning av kyrkogården	ATA-Handlingar
1882?	Orgel	En fjärderorgel fr. Österrike anskaffas	Ahlberg, 1996 Calmo, 2005
1888	Orgel	Installeras ett orgelverk fr. Åkerman & Lund	Ahlberg, 1996 Calmo, 2005
1928	Upprustning-Interiör-Exteriör	Ark. Ärlan Noréen: Genomgripande upprustning; Omputsning av fasader, Pannrum inreds under sakristia, luftvärme installeras, gamla värmekaminer avlägsnas, elektrisk ringning, ljuskronorna och orgeln elektrifieras, bänkarna ommålas, korbänkarna avlägsnas	Ahlberg, 1996 Gunnarsson, 2001 ATA-Handlingar
1951	Kyrkogård	Utvidgning av kyrkogården, mot söder?	ATA-Handlingar
1960	Upprustning-Interiör	Byggm. Nils Skogslund. En del av utsmyckningen avlägsnas i koret för installation av värmefläktar, bänkar avlägsnas och bänkinredningen glesas, även ny färgsättning av Dagmar Lodén, bl.a. blåa bänkar. Absidens fönster förses med antikglas. Gångar och kor får stenbeläggning av slipad kalksten	ATA-Handlingar Gunnarsson, 2001 Ahlberg, 1996
1961	Orgel	Orgeln om- och tillbyggs till 25 stämmor. Med undantag av mindre ändringar behölls den befintliga fasaden	Ahlberg, 1996 Calmo, 2005
1972	Bårhus	Uppförande	RAÄ-B.reg
1973-1974	Underhåll-Exteriör	Blästring av fasader, lagning av puts samt avfärgning, lagning takplåt, lagning takspån	ATA-Handlingar
1985	Församlingshem	Församlingshem uppförs i anslutning till prästgården	Prästgårdsinv. 1993
1986	Förändring-Interiör	Förslag till ändring i inredningen: Ny kororgel, avlägsnande av bänkar i koret samt under läktaren, nya förvaringsutrymmen, ny trappa till läktaren. Insättning av slipade kalkstensplattor under läktaren. Ny skåpinredning i sakristian, insättning av kassaskåp	ATA-Handlingar
1993	Underhåll-Exteriör	Restaurering av fasad; omfärgning, ommålning av fönster och solbänkar. Omförgyllning av attribut på tak och torn	ATA-Handlingar
1993	Kyrkogård	Utvidgning av kyrkogården. Anläggning av nytt gravkvarter för urngravar	ATA-Handlingar
2000	Upprustning	Ark. Göran Berglund. Byte av värmesystem, nya radiatorer, nya ledningar i befintliga schakt. Gamla värmefläktar borttages. Återställning av detaljer i koret. Nya innerdörrar?	Gunnarsson, 2001
2001-2004	Underhåll-Upprustning-Restaurering-Exteriör-Interiör	Ark. Göran Berglund. Utvändigt: Ommålning av fönster, solbänkar och dörrar. Invändigt: Rengöring och ommålning av väggar och tak m. kalkfärg. Ommålning av sakristian m. plastfärg. Ommålning av pelare, läktarbarriär, trappor, dörrar, snickerier, nya skåp i sakristian. Även konservering på inredningar och inventarier, framtagning och restaurering av original färgsättning. Ändring av färgsättningen på innerdörrarna. Sakristians dörrar målas vita. Ändringar golv, bänkar ändringar i färgsättning, bänkar avlägsnas i anslutning till predikstolen. Ombyggnad av inredning under läktaren: samlingsrum, förråd, wc, vapenhus. Inredning av tornkammaren för kören. Upprustning av vapenhuset i tornet, nytt modernt vindfång i vapenhuset, ny belysning. Korfönstren över sakristian förses med färgat antikglas	Gunnarsson, 2001 ATA-Handlingar Garmo, 2005 V-stift-handlingar